

6te Valgkreds (Bosjen) i, at vi her skulle sætte os hen og definere, hvad en Sparekasse er. Det kunne vi ligesaa lidt gjøre, som at løse Spørgsmaalet om Cirkelns Kvadratur. Vi kunde tænke længe derover, uden at finde ud deraf. Heller ikke tror jeg, at den ærede Ministers Forsøg idag paa at give en Definition lykkedes, og det ligger ganske simpelt i Sagens Natur. Der kan ikke gives nogen Definition af, hvad en Sparekasse er, thi Sparekasse og Sparekasse ere himmelvidt forskellige Ting, som virke paa høist forskellige Maader, under høist forskellige Vilkaar og i høist forskellige Diemed. I korte Træk at udtrykke, hvad en Sparekasse er, vil ikke staa til; man maatte bestandig gjøre Undtagelser og sige: paa den og den Sparekasse passer ikke det, man lægger Vægt paa, og det er dog en Sparekasse. Men vil man endelig søge at definere, saa tror jeg, at en af de uheldigste Veie var den, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) slog ind paa igaar ved at holde sig til Sparekassernes Oprindelse og sige, at de ifølge deres Oprindelse skulde gaa ud paa at samle Smaafolks opsparede Arbejds løn, Arbejderes og Tyendes, kort sagt Uformuendes Sparepenge. Dette er en ren theoretisk Opfattelse, som anvendt paa de nu bestaaende Sparekasser vil vise sig at være en Illusion. Hvem vilde vel kunne falde paa at mene, at de 200 Millioner, der nu ligge i Sparekasserne, skulde være et Udtryk for Fattigdommen her i Landet. Nei, de ere et Udtryk for Velstanden, og de staa ikke i Smaafolks, men i Velstandens Tjeneste her i Landet. Det er nu Sparekassernes Opgave. Jeg tror, at man med Grund kan sige, naar man ser, hvorledes Sparekasserne virke, og hvorledes de historisk have udviklet sig — og uden det tror jeg, at enhver Forklaring vil mislykkes — jeg tror, at man ifølge denne historiske Betragtning maa sige: Sparekasserne i Danmark ere Kreditanstalter med en Tendens til at gjøre Bankforretninger og en Mindelse af at være Velgjørenhedsanstalter, hvilken en Grindring fra dens Oprindelse og viser sig f. Ex. i deres Bestyrelse, i Maaden, hvorpaa de anvende deres Overtid, og Sligt. Den ærede Minister nævnte Sparekasseregningen; ja, det er den ydre Form, et ret fatteligt Legn paa Virksomheden, men det er ikke noget ubdrageligt Legn derpaa. Et Moment, der vil være karakteristisk for Sparekasserne, hvilket den ærede Minister ogsaa fremdrog, er jo, at Sparekassernes Stiftere ikke tilsigte Gevinst for sig. Det er dette Moment, som den svenske Lov ubelukkende har lagt Vægten paa, naar den skjelner mellem de Pengeinstituter, der falde ind under, og dem, der falde udenfor Loven af 1ste Oktober 1875. Det hører til de karakteristiske Momenter, men er ikke det eneste og kan ikke erkjendes som det, der almenlyst kan opstilles som Skjælnemærke. Det vil ikke ramme det, der er Kjernen. I Sparekassernes Betydning som

Kreditanstalter tror jeg, at dens Hovedbetydning ligger. Den er ikke, at de skulle være et sikkert Opbevaringssted for Penge, men et Sted, hvor man anbringer Kapitaler. De skulle være Mellemmand mellem dem, der have Kapital, og dem, der trænge dertil. Naar det er deres Betydning, vil man ogsaa let forstaa, at de paa dette Omraade maa konkurrere med de andre Instituter, som søge at drage Folks Penge til sig. I denne Opgave konkurrere de først og fremmest med Bankerne, dernæst med de Papirer, hvori Folk sætte deres Penge, Obligationer o. s. v. Men dernæst have vore Sparekasser rent historisk faaet en egen Stilling til vort Pengevesen, idet de paa mange Maader ere knyttede til Agerbruget. Konkurrenceforholdet imellem Sparekasser og Banker kan for en Del ogsaa udtrykkes som et Konkurrenceforhold mellem Agerbruget paa den ene Side og Handel og Industri paa den anden Side. Derfor tror jeg, at vi i dette Thing og i det Hele taget Alle, der staa i Forbindelse med Landbefolkningen, ville være meget varfomme med at røre ved Sparekasserne paa noget Punkt, hvor der er Grund til at være bange for, at Sparekassernes Evne til at konkurrere med de andre Instituter skal svækkes. Men for at Sparekasserne skulle kunne konkurrere med tilstrækkelig Dydighed og i tilstrækkelig Omfang, er det nødvendigt, at de bevare deres Frihed, bevare den Selvstændighed i Bestyrelsen, som de hidtil have haft, og som sætter dem istand til at møde Konjunkturerne og optage Kampen paa de Omraader, som ere deres Hovedomraader. Fordi der altsaa er Grund til at frygte, at dette Lovforslags detaillerede Bestemmelser og Indgriben i det Enkelte af Sparekassernes Bestyrelse vil kunne svække Sparekasserne i deres Konkurrence med andre Instituter, tror jeg, at de ville møde Modstand paa ethvert Punkt, hvor Opinionsen med Rette eller med Urrette ser et Angreb paa Sparekassernes Kampdygtighed. Jeg tror ogsaa, at dette Sensyn vilde føre til, at Ministeren ikke vilde komme igennem med sin bundne Rentefod ligeoverfor Sparekasserne. Man kan ganske vist i Almindelighed være enig om at anse det for et Gode, at Sparekasserne kunne holde Renten paa 4 pCt., det er sikkert nok; men paa den anden Side vilde vi ogsaa være bange for at jage de 60 Mil. Kr., der for Dieblirket staa i Sparekasserne til en Rente af over 4 pCt., over i Bankerne, det have vi den allerførste Mistanke til at gjøre. Det, at Sparekasserne kunne give den Rente, som de i Dieblirket anse for rigtig, har sin store Betydning. Dette gjælder, som det ærede Medlem for Sørs Amts 2den Valgkreds (Alberti) udtalte, under akutte Forhold, under Kriser og Sligt, hvor det ganske vist synes meget mærkeligt, at Sparekasserne, som muligvis maa optage Laan til en Rente af 6—8 pCt., og realisere sine Papirer med Lab af 20—30 pCt., og